

בית הכנסת תלמידי ישיבת פוניבז' (צעירים)

רח' האדמו"ר מצאנז 10

בני ברק

שיעורים ממורנו ורבינו

מרא דאתרא דשכונת "אדמור מצאנז-והסביבה"

מורנו הגאון ר' יו"ט זנגר שליט"א

פרשת ויגש, תשפ"ב

התוכן:

1. "ערבות" על סכום שאינו קצוב (שבת קודש "ויגש") – עמוד 2.

ניתן לצפות ולהוריד את כל שיעורי מרן הרב שליט"א

באתרנו: <http://pninim.co.il/>

תחת הלינק: [שיעורי הגאון רבי יום טוב זנגר](http://pninim.co.il/)

בית הכנסת תלמידי ישיבת פוניבז' (צעירים)

רח' האדמו"ר מצאנז 10

בני ברק

שיעור ממורנו הגאון ר' יו"ט זנגר שליט"א

ש"ק פ' ויגש תשפ"ב

ערבות על סכום שאינו קצוב

כ' בפ' ויגש (מ"ד ל"ב) שיהודה אמר ליוסף "כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר, אם לא אביאנו אליך וחטאתי לאבי כל הימים", והיינו משום שבפ' מקץ (מ"ג ט') יהודה אמר ליעקב אבינו "אנכי אערבנו מידי תבקשנו, אם לא הביאותיו אליך והצגתיו לפניך, וחטאתי לך כל הימים".

מעשים בכל יום שאנשים מקבלים הלוואות מגמחי"ם, ומחתימים ערבים על הציק או על השטר חוב שימסור לגמ"ח, ולפעמים הערב חותם אע"פ שהלוה עדיין לא מילא את השטר או את הציק, ולא כתוב שם את סכום ההלוואה, ולפעמים הלוה מסביר לערב שאינו יודע כמה בעל הגמ"ח ילוה לו, ולכן עדיין לא מילא את הסכום עליו הערב מקבל ערבות, ויש להסתפק אם ידיעת סכום ההלוואה היא לעיכובא, ואת"ל שהיא לעיכובא, האם מספיק אם הלוה אומר לערב מה סכום ההלוואה, או שמא צריך שחתימת הערב תהיה על שטר, שם כבר כתוב סכום ההלוואה. עוד יש להסתפק, האם יש נ"מ בזה בין ערב רגיל לערב קבלן.

מקור הסוגי' של ערב

כדי לדון בשאלה זו, יש להקדים מקור הסוגי' של ערבות, והיאך משתעבד, ולמה אין כאן חסרון של אסמכתא, דהרי כל ערב חושב שהלוה ישלם, ושהוא הערב לא יצטרך לשלם. שנינו בב"ב (קע"ג:) אמר רב הונא מניין לערב דמשתעבד (פרשב"ם באמירה בעלמא בלא קנין), דכתיב "אנכי אערבנו מידי תבקשנו". מתקיף לה רב חסדא, הא קבלנות היא דכתיב "תנה אותו על ידי ואני אשיבנו אליך" (עי' מהרש"א שם שהקשה שראובן אמר כן, ואפשר רק הוא הציע להיות ערב קבלן, ואינו ראוי שגם יהודה הי' ערב קבלן, ותי' דכיון שראובן כבר אמר לשון קבלנות ויעקב אבינו לא הסכים לכך, אינו מסתבר שיהודה יחזור אח"כ ויאמר לשון פחותה, שהוא רק ערב שאינו קבלן, אעכ"ל שגם יהודה קיבל ע"ע להיות ערב קבלן). מכח קושי' זו הביא ר' יצחק שלומדים דין ערב משני פסוקים במשלי.

ביאור הפרישה למה הערב משועבד מדאורייתא

אמנם הטור (חו"מ סי' קכ"ט ס"א) פסק שהערב לחבירו משתעבד מן התורה אפילו בלא קנין, אבל הפרישה (שם סק"א) הקשה על הטור, למה כתב שהוא מה"ת, דהא למסקנת הגמ' ילפינן מפסוקים במשלי, ולכן תי' דכיון שמצינו במשלי שערב גרידא משתעבד, ממילא נוכל לפרש דגם אצל יהודה השתעבד בערבות גרידא.

למה אין חסרון של אסמכתא בערבות

שוב הקשה הגמ' דלשיטת ר' יהודה דאסמכתא לא קניא, א"כ ערב לא משתעבד, ותי' רב אשי דגם אם אסמכתא לא קניא, בכל זאת ערב משתעבד בההיא הנאה דקא מהימן ליה. הרשב"ם פ"י וז"ל

גמר ומשעבד נפשיה בלב שלם, ושליחותא דערב קא עביד מלוה, כאילו הוא עצמו הלוח עכ"ל, והסביר בשו"ת אבני נזר (יו"ד סי' קנ"א) דלפי הרשב"ם, הערב חייב מתורת שליחות, כאילו הוא שלח את המלוה להלוות ללוה וא"כ הוא מוציא מעות על פיו, אבל כיון שהוא אסמכתא, ואסמכתא לא קניא אפילו אם עשה קנין, לכן גם צריך הטעם שיש לו הנאה דמהימן ליה, וע"י הנאה זו גמר ומשעבד נפשיה ואינו אסמכתא, אבל עצם חיובו הוא מדין שליחות. אבל בקצוה"ח (סי' קכ"ט סק"א) מבואר דהכל סברא חדא, שהנאה של הערב היא בזה שהמלוה עושה שליחותו להלוות כסף ללוה, וממילא כיון שיש לערב הנאה זו, שוב אין חסרון של אסמכתא, וממילא משתעבד ליה בלב שלם, וכעין זה כ' בערך ש"י (חוי"מ סי' קל"א סי"ד).

מחלוקת הראשונים במחייב עצמו בדבר שאינו קצוב

הרמב"ם דן בענין דבר שאינו קצוב בשתי מקומות. בהל' מכירה (פי"א ה"ז) כ' וז"ל חייב עצמו בדבר שאינו קצוב, כגון שאמר הריני חייב לזון אותך או לכסותך חמש שנים, אע"פ שקנו מידו לא נשתעבד, שזה כמו מתנה היא, ואין כאן דבר ידוע ומצוי שנתנו במתנה, וכן הורו רבותי עכ"ל. אבל הראב"ד שם כ' א"א רבותיו הורו, ולא ידעתי מאין הורו ע"ש קושייתו.

הטור (חוי"מ סי' ס' אות ט') הביא מחלוקת הרמב"ם והראב"ד, והוסיף שהרמב"ן ג"כ ס"ל כשיטת הראב"ד, ולהלכה פסק השו"ע (שם ס"ב) וז"ל המחייב עצמו בדבר שאינו קצוב... לא נשתעבד לדעת הרמב"ם, וחלקו עליו כל הבאים אחריו, לומר שהוא משתעבד, והכי נקטינן עכ"ל.

מחלוקת הראשונים בערב על הלוואה שאינה קצובה

כמו"כ נחלקו בערב על הלוואה שאינה קצובה, דהרמב"ם פסק (הל' מלוה ולוה פכ"ה הי"ג) וז"ל מי שלא פירש קצב הדבר שערב, כגון שאמר לו כל מה שתתן לו, תן לו ואני ערב, או מכור לו ואני ערב, או הלוהו ואני ערב, יש מן הגאונים שהורו שאפילו מכר לו בעשרת אלפים, או הלוהו מאה אלף, נשתעבד הערב בכל, ויראה לי שאין זה הערב חייב כלום, שכיון שאינו יודע הדבר ששיעבד עצמו בו, לא סמכה דעתו ולא שעבד עצמו, ודברים של טעם הם אלו למבין עכ"ל, וגם כאן השיג הראב"ד וכתב וז"ל וא"כ לא ברב ולא במעט, אלא עד כדי שהדעת מגעת לשם, שהוא רגיל ואמיד נשתעבד עכ"ל. הרי מבואר בראב"ד, שהערב לא נשתעבד בכל החוב, אלא בדרך שרגיל להשתעבד, וע"ש במגיד משנה שהשיג על הראב"ד וז"ל וזו הפשרה אין דעתי נוחה ממנה, אלא או המשתעבד בדבר שאינו קצוב, שעבוד חל עליו לגמרי, והיה לו לזוהר, או אינו חל עליו כלל, דא"כ נתת דבריך לשיעורין, ומי יודע זה הערב כמה היה אומד בדעתו להשתעבד, ודברי קצת הגאונים ז"ל נראה עיקר עכ"ל.

נמצא שיש ג' שיטות בערבות על הלוואה שאינה קצובה: א. הרמב"ם ס"ל דלא חל כלל. ב. הגאונים ס"ל שחל לגמרי. ג. הראב"ד ס"ל במכירה שחל לגמרי, ובערב שמועיל לפי אומדנא שדעתו לכך.

הטור (חוי"מ סי' קל"א) הביא המחלוקת, והשו"ע (שם סי"ג) פסק כהראב"ד, וגם שם כ' וכל הבאים אחריו חלקו עליו והכי נקטינן.

שיטת הש"ך שהערב אינו יכול לפטור את עצמו בטענה שאין ערבות לדבר שאינו קצוב

לפי"ז יש לדון אם הערב יכול לטעון "קים לי כשיטת הרמב"ם שאין ערבות לדבר שאינו קצוב". והנה אע"פ שבשו"ת מהר"י בן לב (ח"א סוף כלל י"ב סי' ע"ו) ושו"ת מהרשד"ם (סי' פ"ב וקכ"א וקכ"ד וקע"ו)

פסקו שיכול לטעון קים לי כשיטת הרמב"ם, אבל הש"ך (שם סקט"ו) הכריע דלא מהני טענת קים לי נגד הכרעת השו"ע שמחייב הערב (אמנם הש"ך סי' ס' סוסקיי"ב וקצוה"ח שם סק"ד ס"ל שאם רוצים להוציא ממשועבדים של הערב, שפיר מהני טענת קים לי כהרמב"ם, וא"א לגבות מהם, ורק לגבי בני חרי קיי"ל כשיטת הראב"ד).

שיטת הסמ"ע שבערבות בדבר שאינו קצוב הערב פטור

אבל הסמ"ע (חוי"מ סי' קל"א סק"ה) חולק על השו"ע, וס"ל דכיון שכל ערבות הוא אסמכתא, ובנד"ד גם נוסף חסרון דגמירות דעת כיון שאינו קצוב, ממילא בצירוף שני הדברים מבטל הערבות והערב פטור, ויש הרבה פוסקים הסוברים שיכול לומר קים לי כהסמ"ע, והקצוה"ח (במשובב סי' ס' סק"ג) הביא את שיטת הסמ"ע בפשיטות, ומדברי הערוה"ש (סי' קל"א סי"ג) ג"כ מבואר דס"ל כשיטת הסמ"ע.

למעשה, מצד אחד הנתיבות (סי' ס' סק"ז) פסק כשיטת הש"ך, ובשו"ת חת"ס (אהע"ז ח"א סוסי' קל"ה) כ' וז"ל ומ"ש קים לי כהרמב"ם דאינו יכול להתחייב בדבר שאינו קצוב, חלילה לדון נגד הש"ך עכ"ל, ובנוסף לכך כ' הנתיבות (בדיני תפיסה סי' כ"ה אות כ') דבמקום שהסמ"ע והשו"ע חולקים, הלכה כהשו"ע דהוא בתרא, ומ"מ כ' המהרש"ם בהגהותיו על השו"ע שם בשם הבתי כהונה, דהמוחזק יכול לומר קים לי כהסמ"ע, והרבה אחרונים הסכימו (שו"ת מהרש"ם ח"ד סי' ק"ה, ושו"ת בית יעקב סי' קט"ז, ושו"ת בגדי כהונה חוי"מ סי' י"י) שאין להוציא ממון בזה נגד דעת הסמ"ע.

האם ערבות על דבר שאינו קצוב חלה גם בלי קנין

רע"א (חוי"מ סי' קל"א סי"ג) הביא כמה פוסקים, דגם לשיטת השו"ע שהערבות חלה על דבר שאינו קצוב, מ"מ היינו דווקא אם עשה קנין, אמנם יש חולקין ומחמירין גם בזה.

חתם ערבות על שטר שלא היה כתוב שם סכום ההלוואה, אבל בע"פ סיכום עם הלווה על הסכום

כ' הכנה"ג (חוי"מ סי' קל"א הגהות הטור אות ל"א) מי שנתחייב על כל שטרי פלוני, אע"פ שידע סכומם על פי אחרים, לא חל הערבות לדעת הרמב"ם, דלא גמר ומשעבד נפשו אם לא פירשו לו בשעת הערבות על מה נעשה ערב (שו"ת מהריב"ל).....ומשמעות דברי הרדב"ז (ח"ב סי' קי"ב) דכל שידע סכום הערבות, אע"פ שלא פירשו בשעת הערבות חייב.....וסיים דהמוחזק יכול לומר קים לי כמהריב"ל עכ"ל. וע"ש בכנה"ג (סי' ס' הגהות הב"י אות מ"ז) דכל הסיבה דפטור מהריב"ל משום דלא הוי דבר קצוב, הוא משום שלא ידע הסך מפי המחייבו, אבל אם נודע לו הסך מפי המחייבו, יודה מהריב"ל דדבר קצוב מיקרי אע"פ שלא פירטו בשעת הערבות על מה נעשה ערב.

ראיתי עוד סברא לחייב את הערב אם הוא ידע את הסכום בזמן שהוא חתם, אע"פ שהלווה עדיין לא מילא את השטר, דהרי שעת חתימת הערב על השטר אינו מעלה ואינו מוריד, דאם השטר עדיין לא הגיע למלוה, הרי לא הוציא המלוה מעות על פי הערב, ומה שקובע הוא השעה שהגיש הלווה את השטר למלוה עם חתימת הערב, והמלוה רואה בחתימת הערב שמקבל על עצמו להיות ערב, וסמך על הערב, ובאותה שעה נחשב כאילו אומר למלוה "הלווה ואני ערב", והלווה שמגיש את חתימת הערב למלוה הרי הוא כשלוחו של הערב לומר למלוה בשמו "הלווה ואני ערב", וממילא אין נפקא מינה אם בשעה שחתם הערב על השטר עדיין לא מילאו את הסכום, ומ"מ אם הערב לא ידע בכלל על הסכום, קשה מאוד לחייבו.

האם ערב קבלן על חוב שאינו קצוב יכול לטעון שהוא פטור כשיטת הרמב"ם

יש לציין שכל המחלוקת הני"ל הוא בערב סתם, אבל בערב קבלן (ובדרך כלל רוב הגמחייים רק מקבלים ערב קבלן), כ' הפוסקים (ע' מחנה אפרים הל' ערב ס"י א', ושו"ת אבני נזר אהע"ז ס"י ת"ז, ושו"ת שואל ומשיב מהדו"ק ח"ג ס"י קס"ב) דא"א להקל, משום שהשי"ך כבר פסק דלא שייך קים לי נגד השו"ע, וגם לפמשי"כ הסמ"ע, היינו רק בצירוף הסברא של אסמכתא, וגדולי הראשונים ואחרונים כתבו שבערב קבלן לא שייך טענת אסמכתא (ע' בחי' הר"ן והרשב"א בגיטין מ"ט: וז"ל וקבלן דאמר, היינו שאמר לו אחד מהלשונות של קבלנות המפורשין בג"פ, ומשו"ה משתעבד, וכיון שאמר שיפרע ממנו תחילה, גמר ומשעבד נפשיה, אבל הערב, כיון דלאו מידי חסריה, אסמכתא היא דלא קניא עכ"ל), ולפ"ז כ' הפוסקים דבשלמא בסתם ערב יש לומר דסבר שהלוה יפרע את החוב, אבל בערב קבלן שהמלוה יכול לגבות מאיזה מהן שירצה, תו אין הערב יכול לומר שהוא אסמכתא, וממילא בערב קבלן הוא חייב גם כשהתחייב בדבר שאינו קצוב.

ערב קבלן במכירת חמץ אע"פ שאין הסכום קצוב

והנה יש להביא ראיי' שערב קבלן נתחייב גם בדבר שאין לו קצבה, דהרי כ' בשו"ע הרב (ס"י תמ"ח ס"ח) ובערוה"ש (שם סכ"ד) שבמכירת חמץ לגוי בערב פסח, צריך לקחת ערב קבלן עבור הגוי שחייב דמים עבור החמץ שקנה, משום שהמוכר אינו סומך על הגוי שישלם לו כל דמי המקח, ואין בזה חשש ב"י וב"י, משום שהחמץ קנוי לגוי, והוא חייב דמי המקח לישראל ותו לא, וא"כ מותר ליקח ערב על חוב כזה.

אבל בשו"ת שואל ומשיב (מהדורא תנינא ח"ד ס"י י' ד"ה והנה ראיתי) הקשה על תקנת השו"ע הרב שצריך ערב קבלן במכירת חמץ, דהרי יש חסרון גדול בערב קבלן כיון שהוא רוצה בקיומו של החמץ, משום שאם החמץ יאבד, והנכרי לא יהיה לו כסף לשלם עבורו, או שהנכרי לא ירצה לשלם, המוכרים יגבו תשלום החוב מהערב קבלן, ואח"כ הישראל הערב קבלן יתבע מהנכרי שישלם לו, ואם החמץ עדיין בעין ביד הנכרי, יכול לכופו שיחזיר לו עבור מה שפרע חובו, והיינו שישלם לו בכל החמץ שרכש, וא"כ טוב לו לישראל הערב קבלן שהחמץ יהיה בעין ביד הנכרי, כדי שיהיה לו ממה לגבות לפרעון החוב ששילם עבורו, ונמצא שהישראל הערב קבלן רוצה בקיומו של החמץ, ולכן חלק השואל ומשיב על השו"ע הרב, ופסק דאסור לעשות כן.

ואמנם האחרונים יישבו קושיית השואל ומשיב, אבל מכל הדו"ד בשאלה זו, לא דנו בענין ערבות על דבר שאינו קצוב, ובדרך כלל יש כ"כ הרבה חמץ שהוא בגדר דבר שאינו קצוב, אא"כ נאמר דשאני הכא דמיירי במכירה ולא בהלוואה, ובלא"ה יתכן שכל הני פוסקים כ"כ במכירת חמץ שהיה נהוג בזמניהם שאנשים פרטיים מכרו את חמצם לנכרי, וממילא שווי החוב היה ידוע, ואין מזה ראיי' לזמנינו שבתי דינים מוכרים החמץ של משלחיהם, ואין להם מושג בשווי החמץ, וא"כ הערב במקרים הללו הוא ערב על דבר שאין לו קצבה, אא"כ נאמר דשאני ערב קבלן, שהתחייבותו מחייבו גם בדבר שאין לו קצבה, וכמשי"כ הפוסקים הני"ל.

ערב קבלן בשטר תנאים

עוד יש להעיר, שבדרך כלל המחותנים כותבים זכרון דברים ביניהם, ובו מפרטים התחייבויות של כל צד, ואילו בשטר תנאים כותבים שהתחייבויות הם "כמדובר", וא"כ הערבים אינם מודעים לסכום עליו הם מקבלים ערבות, והרי נפסק בשו"ע (ח"ו"מ ס"י קל"א ס"י"ג) מי שלא פירש קצב הדבר שערב, כגון שאומר לו כל מה שתתן לו תן לו ואני ערב, להרמב"ם אין זה הערב חייב כלום, וכל הבאים אחריו חלקו עליו והכי נקטינן. והסביר הב"י דמחלוקת הראשונים בערבות שאינו קצוב, היא אותו מחלוקת של התחייבות שאינו קצוב שמביא השו"ע בהל' הלוואה (ח"ו"מ ס"י ס"ב) לגבי התחייבות בדבר שאינו

קצוב, ופסק הש"ך (סי' קל"א סקט"ו) לגבי ערב בדבר שאינו קצוב, וגם לגבי התחייבות בדבר שאינו קצוב (סי' ס' סק"ב), אינו יכול לטעון קים לי כמו הרמב"ם, ונחלקו האחרונים הנ"ל אי שייך ערב בדבר שאין לו קצבה.

אבל נראה דבנד"ד אין כאן חסרון של ערבות בדבר שאינו קצוב, דהאחרונים (עי' מחנה אפרים ה"ל ערב סי' א', ושו"ת אבני נזר אהע"ז סי' ת"ז, ושו"ת שואל ומשיב מהדו"ק ח"ג סי' קס"ב) כתבו דיש לחלק בין ערב סתם לערב קבלן, דבשלמא בערב סתם הוי אסמכתא, אבל בערב קבלן כיון שמחייב א"ע מיד, והמלוה (או בנד"ד המחותנים) יכול לתובעו מיד, א"כ אין חסרון של אסמכתא, ולפי"ז יכול להיות ערב קבלן גם בדבר שאינו קצוב, וכגון בנד"ד שהערבים אינם יודעים כמה כסף כל צד התחייב.

ערב קבלן שחתם על שטר ערבות ריק

עוד יש להעיר, דאפילו אם הוא ערב קבלן, אבל יש נ"מ אם חתם על שטר התחייבות שהלוח כבר מילא את שמו, לשטר התחייבות ריק, דהרי כתב הש"ך (חוי"מ סי' קכ"ט סק"ו) אם כתב בכתב ידו, "כל מי שיתנדב ללוות לפלוני כך ממון אני נכנס עבורו ערב קבלן", ע' באורך תשובת מהרשד"ם סי' ל"ח שצידד שאין זה ערבות, כיון שלא אמר בשם צווי תן לו, ודמי למי שאמר כל הזן אינו מפסיד, וכן הסכים הקצוה"ח (סי' קכ"ט סק"א) שאין ערב מתחייב אלא כשהלוח המלוה בשליחות הערב, אבל בדרך כתב לכל המלוה, אין כאן שליחות, וע"ע בעיונים במשפט (חוי"מ סי' כ"א) שנו"נ בשאלה זו, ופסק דמי שחותם ערבות "בלנקו" על שטר ריק, לא ניתן לחייב את הערב, כיון שהמלוה לא הלוח בשליחות הערב.

סיכום לדינא

תבנא לדינא, א. ערב שחתם על שטר הלוואה על סכום שאינו קצוב, משום שהלוח עדיין לא מילא את הסכום, לפי הרבה שיטות הערב יכול לטעון קים לי כשיטת הרמב"ם שלא התחייב בכה"ג. ב. אם הלוח אמר לו את סכום הלוואה בע"פ אלא שלא רשם אותו בשטר, הערב חייב. ג. אם הוא ערב קבלן, הוא חייב בכל אופן, גם אם לא ידע הסכום שהתחייב עליו. ד. אם חתם על שטר ריק שהערב בכלל לא מילא בזמן שהחתים את הערב קבלן, י"א שהוא פטור.

ביאור הצ"ח שאין ערבות על מצוות דרבנן משום שאין להן קצבה

הפמ"ג (או"ח סי' קס"ז משב"ז סק"ז - וע"ע בפתיחה כוללת ח"ב אות ט"ז) והישועות יעקב (או"ח סי' קפ"ו סק"ג) הסתפקו אי יש ערבות במצוות דרבנן, אבל בשו"ת כת"ס (או"ח סי' כ"ז ובסי' קל"ד ד"ה והנה מה) ובאמרי בינה (ה"ל שבת סי' י"א ד"ה ודע) הקשו מהמבואר בר"ה (כ"ט): דבהלל ומגילה, אע"פ שהם מצוות דרבנן, קי"ל דאם יצא מוציא, ועכצ"ל דהיינו משום דאית בהו ערבות, אבל האג"מ (או"ח ח"א סי' ק"צ עמוד ש"ל ד"ה והנכון לעני"ד) כ' שיש לו דבר חידוש, דהלל ומגילה שאני שהם מצות פרסומי ניסא, ולא צריך לדין ערבות ע"ש ראיותיו. בשו"ת בית שערים (יו"ד סי' ר"כ) הסביר דאפילו אם נימא שאין ערבות במצוות דרבנן, מ"מ שאני הלל ומגילה דהם אמרו והם אמרו.

אבל הצ"ח בברכות (מ"ח. ד"ה שם ומדקטל, ובדף מ"ח: בתוד"ה עד) כתב, דכלל ישראל לא נכנסו בערבות כי אם על מצוות שהן מן התורה, אבל על מצוות שהוסיפו חכמים מדבריהם לא נכנסו בערבות, וכן משמע בסוטה (ל"ז: תוד"ה אמר) שעל תרי"ג מצוות קבלו ערבות, והרי מצוות דרבנן אינן נכללות במספר תרי"ג מצוות (וכ"כ הברכי יוסף או"ח סי' קכ"ד סק"ג ד"ה תו חזית"י בשם הזרע אברהם, ובשו"ת מהרש"ם ח"ו סי' מ"ח כ' שכן הוא דעת הרמב"ם), והביאור הוא לפי שיטת הרמב"ם והשו"ע (חוי"מ סי' קל"א סי"ג) דאין ערבות חלה

על דבר שאינו קצוב, וממילא בשלמא תרי"ג מצוות שכבר שמענו וידענו קצבתן, שפיר נשתעבדנו בערבות, אבל מצוות שעתידין חכמים לגזור, זה דבר שאין לו קצבה בשעה שקבלנו הערבות. בשו"ת בית שלמה (או"ח סי' י"ד) הסביר דאין ערבות במצוה דרבנן, משום שערבות לא היה אלא על מה שהיה, וכבר נצטווה, וממילא היינו דווקא במצוות התורה ולא במצוות דרבנן. אמנם יש לציין דשיטת השאגת אריה (סי' י"ג) היא להיפוך מכל הני פוסקים, דס"ל דאדרבא דין ערבות הוא רק במצוה דרבנן ע"ש ואכמ"ל.